

23. DRŽAVNO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2016. GODINE
3. RAZRED
PRAKTIČNI RAD

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova ____ / 30

Potpis članova povjerenstva

1. _____
2. _____
3. _____

Mjesto i nadnevak: **Krapinske Toplice, 21. travnja 2016.**

Za rješavanje zadataka predviđeno je 60 minuta.

Na crte za odgovore i u tablice, odgovori se upisuju kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Za ostale zadatke naveden je pribor kojim se upisuju odgovori. Uporaba obične olovke i crvene ili neke druge boje tinte (osim plave) rezultira diskvalifikacijom učenika.

Pri rješavanju praktičnog rada treba primijeniti jezičnu normu standardnoga hrvatskoga jezika.

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima (osim u zadatcima u kojima je odgovor jedno slovo). Učenicima se dopušta pisanje po marginama ispitnog materijala ili praznim stranicama bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Za vrijeme rješavanja praktičnog rada ne smije se koristiti ništa osim navedenoga pribora za pisanje i pribora za izradu: **grafitna olovka, olovke u boji (plava i crvena), ravnalo i/ili trokut, kalkulator, šiljilo i gumica za brisanje**. U djelomično ispravno riješenim zadatcima boduju se ispravni odgovori, ako u njima nije bilo korekcije odgovora. Netočno riješeni zadatci i naknadno ispravljeni odgovori te odgovori koji su pisani velikim tiskanim slovima ili kombinacijom tiskanih i pisanih slova ne vrednuju se.

Prije početka rješavanja praktičnog rada provjeri broj stranica i pripremljen pribor za izradu.

Praktični rad ima 7 stranica s milimetarskim papirom.

Na svaku stranicu praktičnog rada upiši zaporku.

- 3** 1. Pomoću podataka u tablici 1. izračunaj porast broja stanovnika SAD-a u odnosu na prethodnu popisnu godinu (podatke zaokruži na jednu decimalu) te ih upiši u tablicu.

Tablica 1. Kretanje broja stanovnika SAD-a od 1950. do 2010. godine

Godina	Broj stanovnika	Promjena (%)
1950.	151 325 175	-
1960.	179 323 175	
1970.	203 211 926	
1980.	226 545 805	
1990.	248 709 873	
2000.	281 421 906	
2010.	308 745 538	

Izvor: The World Factbook, 2012.

Prostor za računanje:

- 1** 2. Dopuni rečenice uz pomoć točno izračunatih i upisanih podataka u tablici 1.

U desetgodišnjem razdoblju od _____ do _____ godine zabilježen je najveći apsolutni porast broja stanovnika SAD-a.

Najmanji relativni porast broja stanovnika SAD-a zabilježen je u razdoblju od _____ do _____ godine.

- 6,5** 3. Prema točno izračunatim i upisanim podacima u tablici 1. na priloženom milimetarskom papiru grafitnom olovkom i geometrijskim priborom izradi linijski dijagram.

Milimetarski papir okreni duljom stranicom prema sebi. Početak (sjecište osi x i y) treba biti udaljen 1 cm od donjeg i 3 cm od lijevog ruba milimetarske podloge.

a) Ucertaj os **x** i na njoj oznake koje prikazuju popisne godine. Prva oznaka treba biti udaljena 1 cm od osi y, a sve ostale razmjerno udaljene po 2 cm. Ispod oznaka upiši odgovarajuće podatke.

b) Ucertaj os **y** čiju duljinu odredi prema najvećem podatku u tablici 1. i uputi o raspodjeli podataka. Na njoj ucrtaj oznake koje trebaju prikazati broj stanovnika po principu 1 cm = 25 milijuna stanovnika. Uz oznake upiši odgovarajuće podatke.

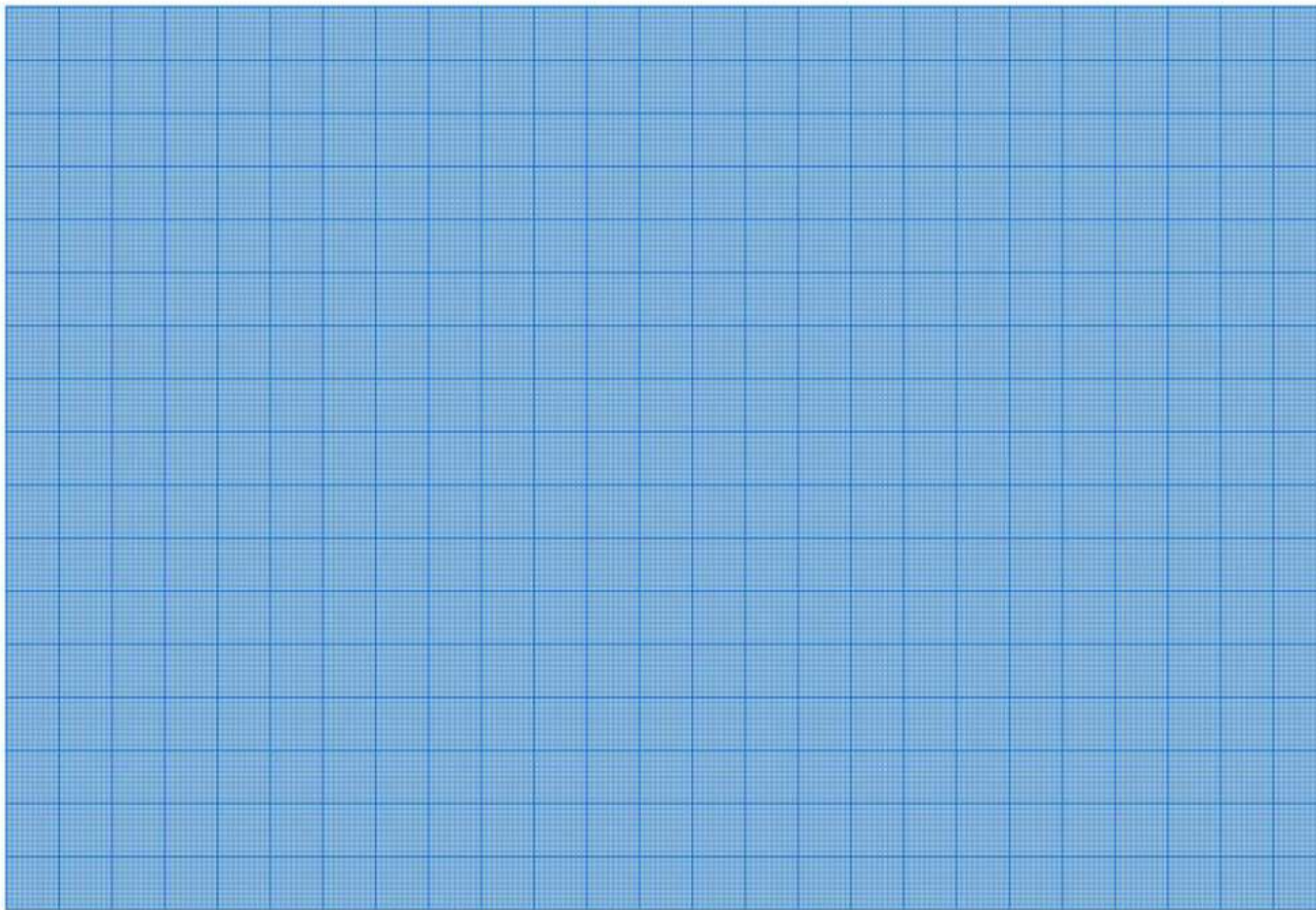
c) Prema podacima u tablici 1. i ucrtanim oznakama na osima, ucrtaj točke (•) i spoji ih crvenom linijom (bojicom).

d) Označi ostale elemente dijagrama kako bi dijagram bio razumljiv.

e) Kemijskom olovkom upiši naslov dijagrama.

Zaporka

--	--	--	--	--	--

4. Pomoću podataka u tablici 2. izračunaj vrijednosti koje nedostaju i upiši ih u prazna polja u tablici.

Tablica 2. Struktura stanovništva SAD-a prema dobi i spolu 2012. godine

Dobna skupina (godina)	Muškarci		Žene	
	Broj stanovnika (u tisućama)	%	Broj stanovnika (u tisućama)	%
0 – 5	10 273	3,3	9 837	3,2
5 – 9	10 427	3,4	9 989	3,2
10 – 14	10 529		10 076	
15 – 19	10 840	3,5	10 399	3,4
20 – 24	10 987	3,6	10 891	3,5
25 – 29	10 430	3,4	10 464	3,4
30 – 34	10 034	3,2	10 292	3,3
35 – 39	9 421	3,1	9 719	3,1
40 – 44	10 255	3,3	10 532	3,4
45 – 49	10 584	3,4	11 000	3,6
50 – 54	10 906	3,5	11 466	3,7
55 – 59	9 879	3,2	10 592	3,4
60 – 64	8 278		9 223	
65 – 69	6 461	2,1	7 139	2,3
70 – 74	4 519	1,5	5 265	1,7
75 – 79	3 122	1,0	4 209	1,4
80 – 84	2 421	0,8	3 365	1,1
85 i više	1 809	0,6	3 196	1,0
ukupno	151 175	49,0	157 654	51,0

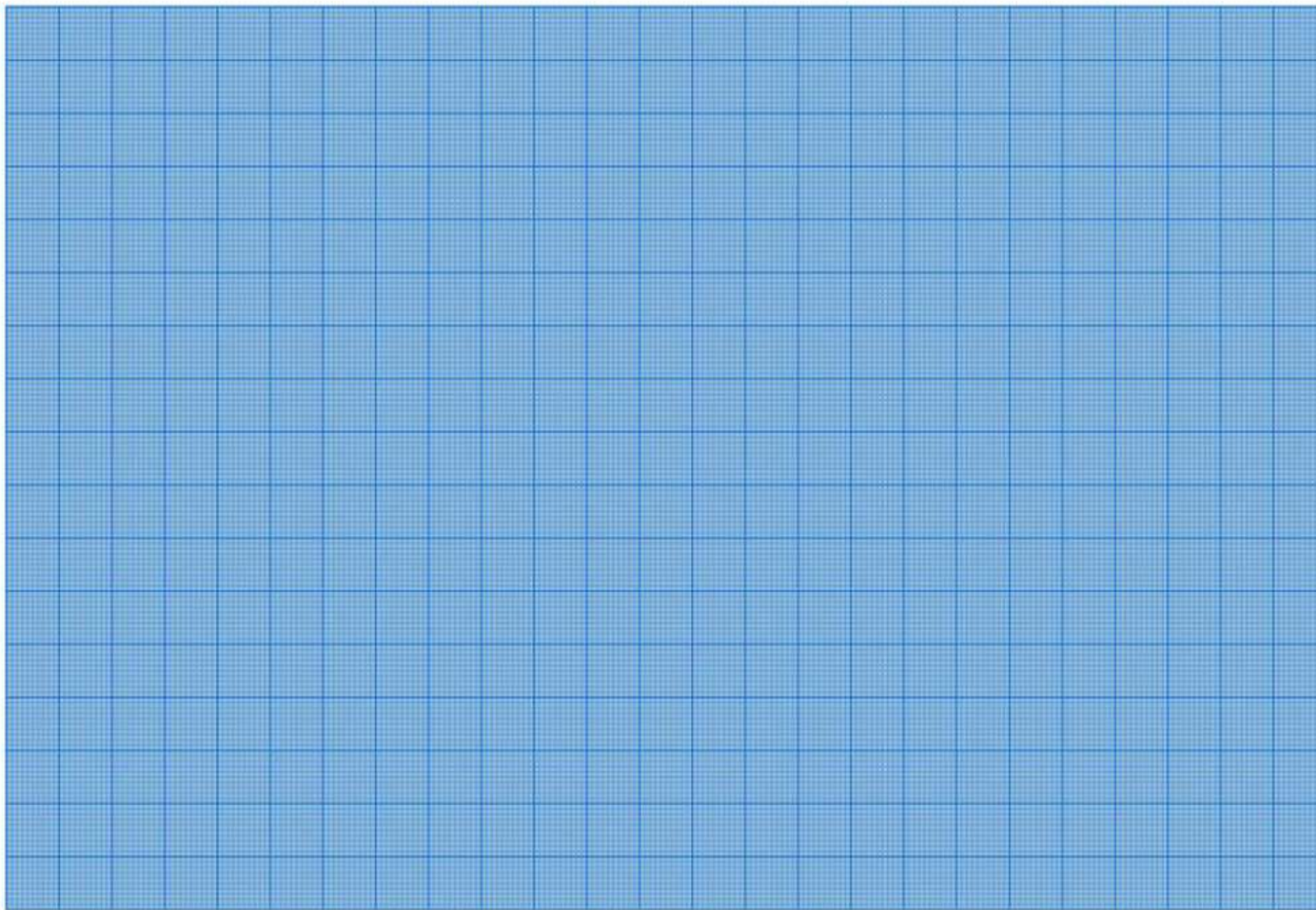
Izvor: United States Census Bureau

5. Pomoću točno izračunatih i upisanih podataka u tablici 2. na priloženom milimetarskom papiru grafitnom olovkom i geometrijskim priborom izradi dijagram dobno-spolne strukture stanovništva SAD-a.

- a) Milimetarski papir okreni kraćom stranicom prema sebi. Ucrtaj os **x** čije je početak udaljen 2 cm od donjeg i 3 cm od lijevog ruba milimetarske podjele i na njoj ucrtaj oznake po principu $1,5 \text{ cm} = 1 \%$. Duljinu odredi prema najvećim vrijednostima podataka u tablici 2. i uputi za ucrtavanje podataka. Ispod svake oznake upiši odgovarajući podatak.
- b) Ucrtaj os **y** na sredini osi **x**. Na nju ucrtaj oznake po principu $1 \text{ cm} = 1$ petogodišnja skupina. Duljinu odredi prema podatku najveće vrijednosti u tablici 2. i uputi za ucrtavanje podataka. Podatke upiši na odgovarajuće mjesto s lijeve strane dijagrama.
- c) Ucrtaj trake („vodoravne stupce“) prema podacima u tablici 2. i oboji odgovarajućim bojama.
- d) U desnom gornjem dijelu milimetarske podloge izradi tumač. Veličina kvadratića je 1 cm po širini i visini, udaljenost gornjeg kvadratića je 6 cm od gornjeg ruba milimetarske podloge, a razmak između kvadratića 0,5 cm. Označi sve dijelove dijagrama kako bi dijagram bio razumljiv.
- e) Kemijskom olovkom upiši na odgovarajuće mjesto naslov dijagrama.

Zaporka

--	--	--	--	--	--

Prema podacima u tablici 2. i točno izrađenom dijagramu riješi sljedeća tri zadatka.

3 **6.** Kojeg je stanovništva po spolu više u mladoj dobnoj skupini (0 – 14 godina)?

Više je _____ (upiši spol) stanovništva za _____ (upiši broj).

Izračunaj (na jednu decimalu) koeficijent maskuliniteta za tu dobnu skupinu. Koeficijent maskuliniteta iznosi _____. Naziv za razliku koja se javlja u toj dobnoj skupini je

_____.

Prostor za računanje

3 **7.** Kojeg je stanovništva po spolu više u staroj dobnoj skupini (65 i više godina)?

Više je _____ (upiši spol) stanovništva za _____ (upiši broj).

Izračunaj koeficijent maskuliniteta za tu dobnu skupinu. Koeficijent maskuliniteta iznosi _____. Naziv za razliku koja se javlja u toj dobnoj skupini je

_____.

Prostor za računanje

1 **8.** Naziv tog tipa dobno-spolne strukture stanovništva SAD-a 2012. godine je

_____.